

Granskning av rutiner för utbetalning av arvode och förlorad arbetsförtjänst

Rapport

Burlövs kommun

KPMG AB

2020-04-21

Antal sidor 11

Antal bilagor 2

Burlövs kommun

Granskning av rutiner för utbetalning av arvode och förlorad arbetsförtjänst

2020-04-21

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	3
2.3	Metod	3
3	Resultat av granskningen	4
3.1	Kommunallagen	4
3.2	Burlövs kommuns riktlinjer och rutiner	5
4	Slutsats och rekommendationer	8
A	Bilagor	9

1 Sammanfattning

Vi har av Burlövs kommuns revisorer fått i uppdrag att granska rutiner vid utbetalning av förtroendevaldas arvoden och förlorad arbetsförtjänst. Syftet med granskningen har varit att bedöma om den interna kontrollen är tillfredställande vid utbetalning och att det finns tydliga rutiner och riktlinjer för utbetalning.

Nämndsekreteraren gör en översiktlig kontroll av ärendena som de förtroendevalda lägger in i självservice men gör inga ingående kontroller.

Vid genomförda stickprov har vi konstaterat att intyg för ersättning för förlorad arbetsförtjänst inte alltid har inkommit till kommunkansliet. Vi menar att man bör tillse att intygen inkommer till kommunen och att utbetalning ej sker om intyg inte har inkommit. Vidare kan intygen med fördel lämnas mer frekvent, förslagsvis årligen.

Genom granskningen har vi även kunnat konstatera att kommunen inte gör några regelbundna kontroller avseende om den förtroendevalde faktiskt har förlorat inkomst på grund av sammanträde eller annan förrättning. Det är det faktiska inkomstbortfallet som ska kompenseras och om inget inkomstbortfall i praktiken sker ska det heller inte betalas ut ersättning för förlorad arbetsförtjänst. Vi menar att kontroller bör genomföras, exempelvis genom stickprov där skriftliga uppgifter som visar att den förtroendevalde har en faktiskt förlorad arbetsförtjänst begärs in.

Vår sammanfattade bedömning utifrån granskningens syfte är att det finns tydliga rutiner och riktlinjer för utbetalning av arvode och förlorad arbetsförtjänst. Vi har dock konstaterat att det finns förbättringsmöjligheter gällande kontroll av underlag för utbetalningen av förlorad arbetsförtjänst.

Utifrån ovan bedömning och slutsats rekommenderar vi kommunstyrelsen

- att** genomföra stickprov på underlag för utbetalningar av arvode,
- att** årligen kräva styrkta inkomstuppgifter av förtroendevalda som får ersättning från kommunen och att tillse att ersättning ej utgår om intyg inte är lämnat,
- att** genomföra stickprov där skriftliga och styrkta uppgifter om förlorad arbetsförtjänst, t.ex. intyg från A-kassa, lönespecifikationer etc. begärs in.

2 Bakgrund

Vi har av Burlövs kommuns revisorer fått i uppdrag att granska rutiner vid utbetalning av förtroendevaldas arvoden och förlorad arbetsförtjänst. Det är av stor betydelse att det finns goda rutiner för de förtroendevaldas arvode och ersättning för förlorad arbetsförtjänst vid felaktig utbetalning kan allmänhetens förtroende för politikerna skadas.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Syftet med granskningen har varit att bedöma om den interna kontrollen är tillfredställande vid utbetalning och att det finns tydliga rutiner och riktlinjer för utbetalning.

Vi har därför belyst följande frågor:

- Finns aktuella riktlinjer och rutiner för utbetalning?
- Vilka underlag krävs för utbetalning av arvode?
- Vilka underlag krävs för utbetalning av förlorad arbetsförtjänst?
- Hur kontrolleras underlagen för utbetalningar?
- Begärs intyg in från arbetsgivare?
- Vad innefattas i arvodet?

Granskningen avser kommunstyrelsen under perioden 2018-01-01 – 2019-10-30.

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller:

- Reglementet för ersättning till förtroendevalda
- Kommunallagen (2017:725)
- Föreskrifter

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av relevanta dokument

- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Stickprov samt kontroll av de 10 högsta utbetalningarna av arvoden samt förlorad arbetsförtjänst.

Rapporten är faktakontrollerad av de intervjuade personerna.

3 Resultat av granskningen

3.1 Kommunallagen

Enligt kommunallagen (2017:725) kapitel 4, §§ 11-18 regleras de ekonomiska förmåner som de förtroendevalda har rätt till.

11 § Förtroendevalda har rätt till den ledighet från sina anställningar som behövs för att de ska kunna fullgöra sina uppdrag. Ledigheten ska omfatta tid för

1. möten i kommunala organ,
2. andra möten som är nödvändiga för uppdragen,
3. resor till och från mötena, och
4. behövlig dygnsvila omedelbart före eller efter mötena.

Rätten till ledighet ska gälla även av fullmäktige utsedda styrelseledamöter, styrelsesuppleanter och lekmannarevisorer eller motsvarande andra revisorer och deras suppleanter i sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2-6 §§.

12 § Förtroendevalda har rätt till skälig ersättning för de arbetsförtjänster och ekonomiska förmåner som de förlorar när de fullgör sina uppdrag.

13 § Förtroendevalda med funktionsnedsättning har rätt till skälig ersättning för resekostnader som uppkommer när de fullgör sina uppdrag.

14 § Förtroendevalda med barn som har behov av tillsyn har rätt till skälig ersättning för kostnader för barntillsyn som uppkommer när de fullgör sina uppdrag.

15 § Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för ersättning enligt 12-14 §§.

16 § Fullmäktige får besluta att förtroendevalda i skälig omfattning ska få

1. ersättning för resekostnader och andra utgifter som föranleds av uppdraget utöver vad som följer av 13 och 14 §§,

2. arvode för det arbete som är förenat med uppdraget,

3. pension, och

4. andra ekonomiska förmåner.

Om fullmäktige beslutar att arvode ska betalas, ska arvodet bestämmas till lika belopp för lika uppdrag.

17 § Bestämmelserna i 12-14 §§ och 16 § andra stycket gäller inte förtroendevalda som anges i 2 § första stycket.

18 § Fullmäktige får besluta att en sådan förtroendevald som anges i 2 § första stycket för sina uppdrag ska få ekonomiska och andra förmåner som svarar mot de löne- och anställningsvillkor som gäller för dem som är anställda hos kommunen eller regionen.

Fullmäktige får bestämma hur ersättare ska utses för förtroendevalda som beviljas ledighet till följd av bestämmelsen i första stycket. Lag (2019:835).

3.2 Burlövs kommuns riktlinjer och rutiner

Kommunfullmäktige har 15 oktober 2018, §85, antagit *Arovedsregler med tillämpningsanvisningar för förtroendevalda i Burlövs kommun*. Därtill har de den 21 maj 2019, §83, antagit *Tillämpningsanvisningar till arvodesregler för förtroendevalda i Burlövs kommun* vilket ska tjäna som stöd för förtroendevalda och tjänstemän vid tolkning och tillämpning av kommunfullmäktiges arvodesregler. Bestämmelserna gäller för förtroendevalda som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen (2017:725), det vill säga ledamöter och ersättare i fullmäktige, nämnder och fullmäktigeberedningar, de som fullgör förtroendeuppdrag som kommunalråd eller motsvarande samt revisorer.

Ersättning till förtroendevalda kan utgå i form av

- årsarvode,
- sammanträdesarvode,
- förrättningsarvode,
- ersättning för förlorad arbetsförtjänst,
- reskostnadsersättning,
- ersättning för protokollgranskning,
- ersättning för tillsynskostnader,
- ersättning vid särskilda kostnader,
- ersättning vid olycksfall,
- ersättning för förlorad pensionsförmån,
- ersättning för förlorad semesterförmån,
- ersättning för förlorad föräldraförsäkring,
- särskilda arbetsförhållanden.

Ersättning för förrättning, förlorad arbetsförtjänst, kostnadsersättning samt särskilda ersättningar erhålls endast om den ersättningsberättigade själv yrkar ersättning.

Aktuell beloppsbilaga till bestämmelserna rörande arvoden och ersättningar för förlorad arbetsförtjänst finns att tillgå.

Nedan kommer årsarvode, sammanträdes- och förrättningsarvode samt förlorad arbetsförtjänst att belysas.

3.2.1 Arvode

Årsarvode betalas ut månadsvis (1/12-del) till förtroendevalda med vissa särskilda uppdrag, t.ex. ordförande eller vice ordförande i nämnd eller utskott. Arvodet betalas ut enligt fastställd beloppsbilaga och är en generell ersättning för det ansvar och de uppgifter som följer med uppdraget. I dokumentet *Tillämpningsanvisningar till*

Burlövs kommun

Granskning av rutiner för utbetalning av arvode och förlorad arbetsförtjänst

2020-04-21

arvodesregler för förtroendevalda i Burlövs kommun stipuleras vilka arbetsuppgifter som omfattas i årsarvodet¹. Det är inte möjligt att få förrättningsarvode för de uppdrag som den förtroendevalde uppbär årsarvode för.

En förtroendevald har rätt att få utbetalat sammanträdesarvode för protokollförda sammanträde såsom sammanträde med

- kommunfullmäktige
- fullmäktigeberedning
- kommunstyrelse och övriga nämnder
- nämnds utskott
- nämndberedning
- presidium
- revisionen
- Skärfläcken AB

Därtill har en förtroendevald rätt till sammanträdesarvode för sammanträden med utredningskommittéer, projektgrupper och arbetsgrupper, där minnesanteckningar förs.

Kommun råd och oppositionsföreträdare har endast rätt till sammanträdesarvode för sammanträden med kommunfullmäktige.

Gällande utbetalning av förrättningsarvode krävs att beslut fattas för varje specifik förrättning, bortsett om det är en återkommande förrättning då det räcker med ett beslut. Beslutet ska vara protokollfört. Förrättningar som inte ligger till grund för arvode är exempelvis invigningar, idrottsevenemang, konserter och representationsmiddag².

Den förtroendevalde måste själv lägga in begäran om arvode, ej årsarvode, i Självservice. Respektive nämndsekreterare attesterar ärendena och bortsett från årsarvodet utbetalas arvodet ut en gång per månad, i efterskott.

3.2.1.1 **laktagelser och bedömning**

Som nämns ovan registreras ärenden för ersättning gällande arvode av den förtroendevalde i självservice och attesteras av respektive nämndsekreterare. Nämndsekreteraren gör således en översiktlig kontroll av ärendet. Vi kan dock konstatera att inga ingående kontroller görs av ärendena. Förslagsvis kan stickprov genomföras för att säkerställa att arvode betalas ut enligt de av kommunfullmäktige antagna regler.

3.2.2 **Förlorad arbetsförtjänst**

Om förtroendevald får inkomstbortfall till följd av fullgörande av sitt uppdrag, har hen rätt till ersättning för förlorad arbetsförtjänst. Har den förtroendevalde ett uppdrag på ledig tid, exempelvis vid uttag av flexitid, kompensationsledighet eller semester, etc. har hen inte rätt till ersättning för förlorad arbetsförtjänst. Inte heller har hen rätt till ersättning om hen själv kan reglera sin arbetstid/arbetsschema så att uppdraget utförs på ledig tid och därför inte föranleder något löneavdrag.

¹ Se bilaga 1

² Förrättningar som berättigar arvode presenteras i bilaga 2.

Ersättningen utgår enligt följande schablon

$$\text{Ersättning per timme} = \frac{\text{Styrkt månadsinkomst}}{165}$$

Ersättning utgår dock med max 400 kr per timme och för högst åtta timmar per dag. Därtill utgår ersättning för restid mellan arbetet och sammanträdet med skäligt belopp, dock maximeras restiden till en (1) timme i vardera riktningen.

För förtroendevald med anställning eller de som uppstår arbetsmarknadsersättning-, socialförsäkringsbaserade ersättningar grundas ersättningen på ovan schablon. Den förtroendevalde ska vid uppdragets påbörjan, vid inkomständring samt på begäran av kansliavdelningen lämna inkomstuppgift. En blankett som intygar arbete samt inkomst finns upprättad. De ska även på begäran kunna visa arbetsgivarens intyg på avdrag för arbetsförtjänst.

För förtroendevald som bedriver egen verksamhet som ger arbetsförtjänst grundas ersättningen på en schablonberäknad årsinkomst om 300 000 kronor, vilket motsvarar en månadsinkomst på 25 000 kronor. För ersättning över denna schablonnivå krävs att den förtroendevalde lämnar särskilt underlag som styrker förlusten. Beslut om högre ersättning fattas av kommunstyrelsens arbetsutskott.

Förtroendevalda har även rätt till förlorad pensionsförmån, semesterförmån och ersättning från föräldraförsäkring.

Den förtroendevalde måste själv lägga in begäran om förlorad arbetsförtjänst i Självservice. Ersättningen betalas ut en gång per månad, i efterskott, efter det att respektive nämndsekreterare attesterar ärendena.

3.2.2.1 lakttagelser och bedömning

Enligt de framtagna dokumenteten ska de förtroendevalda lämna inkomstuppgifter vid uppdragets början, vid inkomständring samt på begäran av kommunkansliet. Vid genomförda stickprov har vi kunnat konstatera att intyg för ersättning för förlorad arbetsförtjänst inte alltid har inkommit till kommunkansliet. Vi menar att man bör tillse att intygen inkommer till kommunen och att utbetalning ej sker om intyg inte har inkommit. Vidare kan intygen med fördel lämnas mer frekvent, förslagsvis årligen.

Genom granskningen har vi även kunnat konstatera att kommunen inte gör några regelbundna kontroller avseende om den förtroendevalde faktiskt har förlorat inkomst på grund av sammanträde eller annan förrättning. Det är det faktiska inkomstbortfallet som ska kompenseras och om inget inkomstbortfall i praktiken sker ska det heller inte betalas ut ersättning för förlorad arbetsförtjänst. Vi menar att kontroller bör genomföras, exempelvis genom stickprov där skriftliga uppgifter som visar att den förtroendevalde har en faktiskt förlorad arbetsförtjänst begärs in.

Enligt uppgift är det två förtroendevalda som är egenföretagare och har fått ersättning gällande kommunens regelverk gällande förlorad arbetsförtjänst för förtroendevalda som bedriver egen verksamhet som ger arbetsförtjänst. Ersättningen är i båda fallen beräknad utifrån schablonbeloppet.

4 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattade bedömning utifrån granskningens syfte är att det finns tydliga rutiner och riktlinjer för utbetalning av arvode och förlorad arbetsförtjänst. Vi har dock konstaterat att det finns förbättringsmöjligheter gällande kontroll av underlag för utbetalningen av förlorad arbetsförtjänst.

Utifrån ovan bedömning och slutsats rekommenderar vi kommunstyrelsen

- att** genomföra stickprov på underlag för utbetalningar av arvode,
- att** årligen kräva styrkta inkomstuppgifter av förtroendevalda som får ersättning från kommunen och att tillse att ersättning ej utgår om intyg inte är lämnat.
- att** genomföra stickprov där skriftliga och styrkta uppgifter om förlorad arbetsförtjänst, t.ex. intyg från A-kassa, lönespecifikationer etc. begärs in.

Datum som ovan

KPMG AB

Ida Knutsson
Verksamhetsrevisor

Göran Acketoft
Certifierad kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

A Bilagor

Bilaga 1

Arbetsuppgifter som omfattar årsarvodet

Kommunstyrelsens ordförande/kommunalråd

- Månadsarvode för kommunstyrelsens ordförande/kommunalråd omfattar samtliga till uppdraget hänförliga uppgifter. Kommunalsrådet är däremot berättigad till ersättningar hänförliga till uppdrag i kommunfullmäktige.

Oppositionsföreträdare (oppositionsråd/partigrupsledare)

Månadsarvode för oppositionsföreträdare omfattar samtliga till uppdraget hänförliga uppgifter. Oppositionsföreträdare är däremot berättigad till ersättningar hänförliga till uppdrag i kommunfullmäktige.

Ordförande/vice ordförande i kommunfullmäktige

Månadsarvode för ordförande i kommunfullmäktige omfattar bl.a. följande uppgifter:

- Fullgöra de uppgifter som föreskrivs i lag eller i kommunfullmäktiges arbetsordning
- Leda kommunfullmäktiges verksamhet
- Följa förvaltningarnas arbete
- Överläggning med kommundirektör eller annan tjänsteman
- Delta i beredningsmöte inför sammanträde, förrättning, besiktning och liknande
- Genomgång och beredning av ärenden med sekreterare, föredragande eller annan anställd
- Delta i partigruppsmöte
- Kontakter med allmänheten i frågor som rör kommunfullmäktiges verksamhet
- Kontakter med myndigheter, organisationer, föreningar och massmedia samt telefonsamtal m.m. i frågor som rör kommunfullmäktiges verksamhet
- Representera kommunfullmäktige vid föreningsträffar, invigningar, uppvaktningar, idrottsevenemang, konserter, representationsmiddagar och liknade
- Delta i kommunfullmäktiges protokolljustering
- Undertecknande av handlingar
- Restid med anledning av ovan uppräknade uppgifter

Ordförande/vice ordförande i nämnder samt i utskott

Burlövs kommun

Granskning av rutiner för utbetalning av arvode och förlorad arbetsförtjänst

2020-04-21

Månadsarvode för ordförande i nämnd, utskott och beredning omfattar bl.a. följande uppgifter:

- Fullgöra de uppgifter som föreskrivs i lag eller i nämndens reglemente
- Leda nämndens/utskottets/beredningens verksamhet
- Följa förvaltningens arbete
- Överläggning med förvaltningschef eller annan tjänsteman
- Delta i beredningsmöte inför sammanträde, förrättning, besiktning och liknande
- Genomgång och beredning av ärenden med sekreterare, föredragande eller annan anställd
- Delta i partigruppsmöte
- Kontakter med allmänheten i frågor som rör det egna organets verksamhet
- Kontakter med myndigheter, organisationer, föreningar och massmedia samt telefonsamtal m.m. i frågor som rör det egna organets verksamhet
- Representera nämnden/utskottet/beredningen vid föreningsträffar, invigningar, uppvaktningar, idrottsevenemang, konserter, representationsmiddagar och liknade
- Delta i det egna organets protokolljustering
- Fatta beslut i delegerade ärenden och undertecknande av handlingar
- Utryckning vid akuta situationer
- Restid med anledning av ovan uppräknade uppgifter
- För socialnämndens ordförande ingår även beredskap för den sociala jöuren

Överförmyndaren

Månadsarvode för överförmyndare och dennes ersättare omfattar bl.a. följande uppgifter:

- Beslutsfattande i tveksamma beslut
- Beslutsfattande gällande avslag, vitesföreläggande, entledigande av gode män
- Överläggning med handläggande tjänsteman
- Hålla sig informerad om verksamheten

Bilaga 2

Ersättningsberättigade förrättningar är enligt arvodesreglerna följande:

- Konferens, informationsmöte (som kommunen anordnat och där kallelse skickats ut), studiebesök, uppdrag som kontaktperson, studieresa, kurs eller liknande som rör kommunal angelägenhet och som har direkt samband med det kommunala förtroendeuppdraget,
t.ex. kommunfullmäktiges medborgarkvällar, workshop, analysdagar, kick-off, utbildningsdagar, möten i samband med vänortsbesök (ej representation)
- Förhandling eller förberedelse inför förhandling med personalorganisation eller annan motpart till kommunen,
t.ex. domstolsförhandlingar, avtalsförhandlingar
- Överläggning med företrädare för annat kommunalt organ än det den förtroendevalde själv tillhör,
t.ex. dialogseminarium med KSAU etc., budget- och bokslutskonferenser, presidieöverläggning, möte med revision
- Sammankomst med kommunalt samrådsorgan/intressentsammansatt organ,
t.ex. rådet för funktionshinderfrågor, kommunala pensionärsrådet, näringslivsrådet, arbets-marknadsrådet, ungdomsrådet, socialpsykiatrins brukarråd, möte med föräldrarådsrepresen-tanter, förtroenderåd på särskilt boende, Finsam, Sydvästskånes grundvattenkommitté, Öresunds vattenvårdsförbund, Segeå vattenråd, miljö- och hälsoskyddsförbundet
- Besiktning eller inspektion,
t.ex. möte med Skolinspektionen, Arbetsmiljöverket, IVO
- Överläggning med utomstående myndighet eller organisation,
t.ex. dialogmöte med annan myndighet, t.ex. länsstyrelsen
- Fullgörande av granskningsuppgift inom ramen för ett revisionsuppdrag
Denna punkt avser endast kommunrevisorernas uppdrag.